

MEUBELS UIT LISDODDE

Een authentiek product uit Fryslân

De 'Typha latifolia' is een veel geziene waterplant die langs oevers tussen het riet groeit. Deze plant is beter bekend onder de naam 'Lisdodde' of sigarenplant. In het Fries wordt hij bijna liefkozend 'Tuorrebout' genoemd. Bij deze plant denkt men niet direct aan het feit dat hier ook meubels van worden gemaakt. Toch is niets minder waar.

Een aantal Friese meubelmakers maakt daadwerkelijk producten van deze waterplant. Vader en zoon Hindrik en Gjalt Wester in Earnewâld bijvoorbeeld zijn inmiddels ongeveer twee jaar actief met de lisdodde. Naast meubelmakerij Wester werkt ook meubelmakerij Alle Pilat uit De Falom met de lisdodde. Dit doen zij onder de vlag van het programma 'Better Wetter'. Better Wetter wil een beter, gezonder en duurzamer

watersysteem in het veenweidegebied in de regio Noordoost Fryslân.

Bijzonder materiaal

Een paar jaar geleden werd Hindrik Wester benaderd door een goede vriend die hem op het idee bracht. "Wolsto hjir ris mei oan de gong gean?", zo luidde de introductie.

Wester is tevreden over het materiaal. "It is in prachtich product om mei te wurkjen en it wurket maklik. Jo moatte der wol leare om mei om te gean", zo legt Wester uit.

Het is zeker niet het doorsnee hout waarmee de Westers doorgaans hun meubels vervaardigen. Het was eerst vooral uitzoeken hoe het lisdodde-materiaal reageert op diverse omstandigheden, zoals een droge of vochtige omgeving. Meubelmakerij Wester krijgt de lisdodde binnen als ruw plaatmateriaal. De lisdodde wordt eerst geogst en daarna gedroogd en tot platen verwerkt. "Minsken binne op syk nei wat unyks en dat is in meubel makke fan tuorrebout grif. It earste wat hja dogge is der oan fiele." Een authentiek materiaal dat groeit in de directe nabijheid van de meubelmakerij aan de oevers van Nationaal Park De Alde Feanen. "Toeristen fine dit prachtich!"

Better Wetter

De vervaardiging van meubels van lisdodde komt voort uit het programma Better Wetter. Better Wetter streeft naar een gezonder en duurzamer watersysteem in het veenweidegebied. Deelnemers aan dit programma zijn de gemeente Dantumadiel, Wetterskip Fryslân, Provincie Fryslân, Nordwin College, Netwerk Noordoost, Hogeschool Van Hall Larenstein, Noardlike Fryske Wâlden en Ecologisch Adviesbureau Altenburg en Wymenga.

Projectleider Wim Oosterhuis: "Lisdodde is een plant die hier van nature voorkomt. Wij zijn op zoek naar mogelijkheden om deze plant industrieel te gaan verbouwen en ook te oogsten en te vermarkten." Op kleine schaal wordt er nu mee geëxperimenteerd en daaruit voortgekomen zijn onder andere de lisdodde-meubels. Maar 'tuorrebout' blijkt ook prima geschikt als toepassing voor isolatie. Maar Better Wetter verkent ook andere toepassingen. "Op dit moment doen wij onderzoek naar de mogelijkheden van veenmos. Gezien het zeer grote absorptievermogen van deze plant biedt dit ook mogelijkheden", aldus Wim Oosterhuis.

